

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў»

ЗАЦВЯРДЖАЮ

Прарэктар па вучэбнай рабоце
БДУКМ

 С.Л. Шпарло

«07» 07 2023 г.

Рэгістрацыйны № ВД-635/вуч.

ГЕАГРАФІЯ ТУРЫЗМУ

*Вучэбная праграма
ўстановы вышэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасці
1-23 01 12 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны
(па напрамках)*

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці 1-23 01 12 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны, зацверджанага пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 12.04.2022 № 75, вучэбнага плана БДУКМ па напрамку спецыяльнасці 1-23 01 12 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (культурная спадчына і турызм)

СКЛАДАЛЬНІК:

Д.В. Герасімёнак, загадчык кафедры гісторыка-культурнай спадчыны ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі

РЭЦЭНЗЕНТЫ

Ю.В. Кавалёва, загадчык аддзела экспазіцыйна-выставачнай работы дзяржаўнай установы «Музей гісторыі горада Мінска», кандыдат культуралогіі;

С.А. Пацыенка, дацэнт кафедры менеджменту сацыяльна-культурнай дзейнасці ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў», кандыдат культуралогіі

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

кафедрай гісторыка-культурнай спадчыны ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 11 ад 25.05.2023);
прэзідыумам навукова-метадычнага савета ўстанова адукацыі «Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў» (пратакол № 7 ад 05.07.2023)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПСКА

Актуальнасць вывучэння вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму» абумоўлена важнасцю міжнароднага турызму як складаючай часткі інавацыйнага развіцця любой краіны ў доўгатэрміновай перспектыве. Сістэмныя веды ў галіне геаграфіі турызму неабходны ў практычнай дзейнасці менеджараў на прадпрыемствах турыстычнай індустрыі пры выяўленні заканамернасцей фарміравання, асноўных характарыстык і фактараў развіцця турысцкіх цэнтраў і зон, іх рэгіянальнай і міжнароднай спецыялізацыі; распрацоўцы турысцкага раянавання; аналізе нацыянальных і рэгіянальных асаблівасцей развіцця турызму.

Асноўныя *мэты* вывучэння вучэбнай дысцыпліны: фарміраванне ў студэнтаў тэарэтычных ведаў і практычных навыкаў пра асаблівасці функцыянавання міжнароднага турызму; азнаямленне студэнтаў з рэкрэацыйнымі рэсурсамі, іх турыстычным асваеннем і перспектывамі развіцця турызму ў розных рэгіёнах свету.

Задачы вывучэння вучэбнай дысцыпліны: даць студэнтам сістэмныя веды аб рэкрэацыйных рэсурсах асобных краін і рэгіёнаў свету; навучыць студэнтаў арыентавацца ў спецыялізацыі турыстычных цэнтраў і вызначаць асноўныя турыстычныя зоны асобных краін.

Зместам вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму» прадугледжана фарміраванне наступных кампетэнцый у адпаведнасці з адукацыйным стандартам вышэйшай адукацыі першай ступені па спецыяльнасці 1-23 01 12 Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны (па напрамках):

СК-7. Аналізаваць сучасны стан музейных устаноў Беларусі і замежжа, ацэньваць перспектывы іх далейшага развіцця, у тым ліку ў сувязі з суб'ектамі турыстычнай індустрыі.

СК-8. Выкарыстоўваць сучасныя веды аб культуры і тэндэнцыях яе развіцця ў музейнай, турыстычнай і мэнэджарскай дзейнасці, ахове культурнай спадчыны, навыкі педагагічнага і аратарскага майстэрства ў яе інтэрпрэтацыі.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнт павінен:

ведаць:

- асноўныя этапы развіцця геаграфіі міжнароднага турызма;
- паняцці «геаграфія турызму», «міжнародны турызм», «рэкрэацыйна-турыстычны рэгіён»;
- тыпалогію рэкрэацыйна-турыстычных рэгіёнаў і цэнтраў свету;
- асаблівасці развіцця міжнароднага турызма ў краінах СНД і Балтыі.

умець:

- ацэньваць дынаміку турыстычных патокаў;
- улічваць дынамічныя і статыстычныя фактары ў геаграфіі міжнароднага турызма;
- вызначаць патэнцыял рэкрэацыйна-турыстычнай тэрыторыі;

– аналізаваць умовы паспяховага развіцця міжнароднага турызма.

валодаць:

– асноўнымі прыёмамі тыпалогіі турыстычных рэгіёнаў свету;

– метадамі ацэнкі дынамікі сусветных турыстычных патокаў;

– спосабамі вызначэння патэнцыялу рэкрэацыйна-турыстычнай

тэрыторыі.

Пры выкладанні вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму» ўлічваецца яе сувязь з вучэбнымі дысцыплінамі «Гісторыя і арганізацыя турызму», «Тэорыя турызму», «Уводзіны ў спецыяльнасць» і іншымі дысцыплінамі, якія служаць падмуркам у набыцці прафесійных ведаў па спецыяльнасці «Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны».

У адпаведнасці з вучэбным планам, на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму» прадугледжана 186 гадзін, з якіх 76 – аўдыторныя. Прыкладнае размеркаванне аўдыторных гадзін па відах: лекцыі – 46 гадзін, семінарскія заняткі – 30 гадзін.

Рэкамендаваная форма кантролю ведаў студэнтаў – залік.

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. Уводзіны

Прадмет, змест і задачы вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму». Асноўны паняццёва-тэрміналагічны апарат дысцыпліны. Сацыяльна-эканамічныя і фізіка-геаграфічныя фактары развіцця міжнароднага турызму.

РАЗДЗЕЛ 1. ТЭАРЭТЫЧНЫЯ І МЕТАДАЛАГІЧНЫЯ АСНОВЫ ГЕАГРАФІІ ТУРЫЗМУ

Тэма 2. Класіфікацыя відаў і формаў турызму і фактары іх развіцця

Класіфікацыя відаў турызму па мэце падарожжаў: рэкрэацыйны, экскурсійны, навуковы, спартыўны, рэлігійны, бізнес-турызм і інш., іх характарыстыка. Класіфікацыі, якія характарызуюць асаблівасці суб'ектаў турызму па іх узросту, складу групы (індывідуальны, сямейны, групавы), сацыяльна-эканамічнаму статусу, асноўнаму занятку падчас адпачынку. Іншыя класіфікацыі (выкарыстоўваемы транспарт, сезоннасць і г.д.).

Тэма 3. Геаграфія міжнародных турыстычных патокаў і метады іх вывучэння. Структура сусветнага турыстычнага рынку

Развіццё сусветнай індустрыі турызму ў сучасных умовах глабалізацыі. Транснацыяналізацыя сусветнай індустрыі турызму. Новыя віды турызму. Інавацыі ў развіцці індустрыі турызму.

Метады вывучэння міжнародных турыстычных патокаў, крыніцы статыстычных дадзеных. Сучасныя асаблівасці міжнародных турыстычных патокаў. Сегментацыя сусветнага турыстычнага рынку. Схемы раянавання сусветнай турыстычнай прасторы UNWTO. Методыка комплекснага эканоміка-геаграфічнага аналізу турыстычнага рэгіёна.

РАЗДЗЕЛ 2. ГЕАГРАФІЯ МІЖНАРОДНАГА ТУРЫЗМУ

Тэма 4. Геаграфія турызму краін Еўропы

Характарыстыка турыстычнага патэнцыялу Замежнай Еўропы. Краіны-лідэры сусветнага турызму ў рэгіёне. Францыя, Іспанія, Італія, Турыстычныя рэсурсы ў краінах рэгіёну. Асноўныя турыстычныя цэнтры, курорты. Лондан, Парыж, Рым, Крыт (Грэцыя), Барселона (Іспанія). Віды турызму папулярныя ў краінах рэгіёну. Турыстычная інфраструктура, ступень рэкрэацыйнай засвоенасці. Турыстычныя фармальнасці і ўмовы ўезду ў краіны рэгіёну. Перспектывы развіцця турызму ў Еўрапейскім рэгіёне. Пагрозы страты дамінуючага становішча Еўропы на рынку міжнароднага турызму.

Развіццё турызму на тэрыторыі Беларусі: асаблівасці рэкрэацыйна-геаграфічнага становішча, прыродныя і гісторыка-культурныя рэсурсы развіцця турызму, турыстычная інфраструктура. Асаблівасці арганізацыі асноўных відаў турызму ў краіне. Праблемы развіцця турызму.

Тэма 5. Геаграфія турызму краін Азіі

Характарыстыка турыстычнага патэнцыялу Азіі. Краіны-лідэры сусветнага турызму ў рэгіёнах. Кітай, Тайланд, Малайзія. Турыстычныя рэсурсы ў вивучаемых рэгіёнах. Асноўныя турыстычныя цэнтры, курорты. Балі (Інданезія), Пхукет (Тайланд), Катманду (Непал), Гоа (Індыя). Віды турызму папулярныя ў краінах рэгіёну. Турыстычная інфраструктура, ступень рэкрэацыйнай засвоенасці. Турыстычныя фармальнасці і ўмовы ўезду ў краіны рэгіёнаў. Перспектывы развіцця турызму ў рэгіёне.

Тэма 6. Геаграфія турызму краін Афрыкі

Характарыстыка турыстычнага патэнцыялу Афрыканскага рэгіёну. Краіны-лідэры сусветнага турызму ў рэгіёне. Марокка, Егіпет, Туніс. Турыстычныя рэсурсы ў краінах рэгіёну. Асноўныя турыстычныя цэнтры, курорты. Мерзуга (Марока), Кейптаўн (Паўднёвая Афрыка), Аруша (Танзанія). Віды турызму папулярныя ў краінах рэгіёну. Турыстычная інфраструктура, ступень рэкрэацыйнай засвоенасці. Турыстычныя фармальнасці і ўмовы ўезду ў краіны рэгіёну. Праблемы і перспектывы развіцця турызму ў рэгіёне. Лакальныя канфлікты і войны.

Тэма 7. Геаграфія турызму краін Амерыкі

Характарыстыка турыстычнага патэнцыялу Паўночнай і Лацінскай Амерыкі. Краіны-лідэры сусветнага турызму ў рэгіёне. ЗША, Мексіка, Канада. Турыстычныя рэсурсы ў краінах рэгіёну. Асноўныя турыстычныя цэнтры, курорты. Астравы Карыбскага басейна, Мексіканскі заліў. Віды турызму папулярныя ў краінах рэгіёну. Турыстычная інфраструктура, ступень рэкрэацыйнай засвоенасці. Турыстычныя фармальнасці і ўмовы ўезду ў краіны рэгіёну. Спецыфіка і перспектывы развіцця турызму ў рэгіёне.

Тэма 8. Геаграфія турызму рэгіёну Аўстраліі і Акіяніі

Характарыстыка турыстычнага патэнцыялу рэгіёну Аўстраліі і Акіяніі. Турыстычныя рэсурсы ў вивучаемых рэгіёнах. Асноўныя турыстычныя цэнтры, курорты. Квінстаўн (Новая Зеландыя), Мельбурн (Аўстралія), Бора-Бора (Французская Палінезія). Віды турызму папулярныя ў краінах рэгіёну. Турыстычная інфраструктура, ступень рэкрэацыйнай засвоенасці. Турыстычныя фармальнасці і ўмовы ўезду ў краіны рэгіёнаў. Перспектывы развіцця турызму ў рэгіёне. Цяжкадаступнасць краін для турыстаў.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЫ

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Колькасць гадзін КРС	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Семінарскія заняткі		
1.	Уводзіны	0,5			
Раздзел 1. Тэарэтычныя і метадалагічныя асновы геаграфіі турызма					
2.	Класіфікацыя відаў і формаў турызма і фактары іх развіцця	3,5	2		выбарачнае апытанне
3.	Геаграфія міжнародных турыстычных патокаў і метады іх вывучэння. Структура сусветнага турыстычнага рынку	4	4	2	выбарачнае апытанне, тэставае заданне
Раздзел 2. Геаграфія міжнароднага турызму					
4.	Геаграфія турызму краін Еўропы	10	8	6	выбарачнае апытанне, тэставае заданне, пісьмовая работа, мультымедыя прэзентацыя
5.	Геаграфія турызму краін Азіі	6	4	2	выбарачнае апытанне, тэставае заданне, пісьмовая работа, мультымедыя прэзентацыя
6.	Геаграфія турызму краін Афрыкі	4	2	2	выбарачнае апытанне, тэставае заданне, пісьмовая работа, мультымедыя прэзентацыя
7.	Геаграфія турызму краін Амерыкі	4	2	2	выбарачнае апытанне, тэставае заданне, пісьмовая работа, мультымедыя прэзентацыя
8.	Геаграфія турызму рэгіёну Аўстраліі і Акіяніі	4	2	2	выбарачнае апытанне, тэставае заданне, пісьмовая работа, мультымедыя прэзентацыя
	Разам	36	24	16	

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Літаратура

Асноўная:

1. Бессараб, Д. А. Эколагічны турызм в зарубешнай Еўропе : пособие для студэнтаў вузаў / Д. А. Бессараб, Л. В. Штефан, И. Н. Бессараб. – Минск : ТетраСистемс, 2013. – 303 с.
2. Бутузов, А. Г. Этнакультурны турызм : учеб. пособие для студэнтаў вузаў, обучающихся по направлению подготовки «Туризм» / А. Г. Бутузов. – Москва : Кнорус, 2021. – 247 с.
3. Воскресенский, В. Ю. Международный туризм : учебное пособие / В. Ю. Воскресенский. – 2-е изд., перераб. и доп. – Москва : Юнити-Дана, 2015. – 462 с.
4. Гайдукевич, Л. М. Международное сотрудничество по обеспечению безопасности в туризме : учеб.-метод. пособие для студэнтаў учреждений высшего образования по специальности «Международные отношения» / Л. М. Гайдукевич. – Минск : Четыре четверти, 2022. – 102 с.
5. Григорьев, А. А. География всемирного наследия : учеб. пособие для вузаў / А. А. Григорьев. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Юрайт, 2021. – 296 с.
6. Тарасенок, А. И. Геоэкономика туризма : учеб. пособие для студэнтаў высшего образования / А. И. Тарасенок. – Минск : РИВШ, 2023. – 359 с.

Дадатковая:

1. Александрова, А. Ю. Международный туризм: учебник / А. Ю. Александрова. – 2-е изд. перераб. и доп. – М. : КНОРУС, 2010. – 464 с.
2. Бессараб, Д. А. География международного туризма: пособие для студэнтаў вузаў : учебное пособие : в 2 частях / Д. А. Бессараб, Л. В. Штефан. – 2-е изд., испр. – Минск : Тетралит, 2013. – Часть 1. Туристическое страноведение. – 144 с.
3. Бессараб, Д. А. География международного туризма: пособие для студэнтаў вузаў : учебное пособие : в 2 частях / Д. А. Бессараб, Л. В. Штефан. – 2-е изд., испр. – Минск : Тетралит, 2013. – Часть 2. География видов туризма. – 224 с.
4. География туризма: учебник / А. Ю. Александрова и др.; под ред. А. Ю. Александровой. – 3-е изд., исправл. и доп. – М. : КНОРУС, 2009. – 592 с.
5. Погодина, В. Л. География туризма : учебник для студэнтаў вузаў, обучающихся по направлению подготовки «Менеджмент» (специальности «Экономика и управление на предприятии туризма») / В. Л. Погодина, И. Г. Филиппова ; под ред. Е. И. Богданова. – Москва : ИНФРА-М, 2015. – 255 с.
6. Рындач, М. А. Основы туризма : учебное пособие : [для студэнтаў вузаў, обучающихся по направлению подготовки «Туризм»] / М. А. Рындач ;

под ред. С. Н. Смоленского. – Москва : Дашков и К* ; [Ростов-на-Дону] : Наука-Спектр, 2015. – 204 с.

7. Сенин, В. С. Организация международного туризма: учебник / В. С. Сенин. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 400 с.

8. Квартальнов, В. А. Теория и практика туризма: учебник / В. А. Квартальнов. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 672 с.

9. Мечковская, О. А. География туризма. Методы анализа туристского пространства: пособие для студентов географического факультета / О. А. Мечковская. – Минск : БГУ, 2008. – 113, [2] с.

10. Развитие туризма, деятельность туристических организаций, средств размещения Республики Беларусь за 2022 год / Национальный статистический комитет Республики Беларусь. – Минск : Национальный статистический комитет Республики Беларусь, 2023. – 75 с.

11. Сапожникова, Е. Н. Страноведение: Теория и методика туристского изучения стран : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е. Н. Сапожникова. – 2-е изд., испр. – М. : Академия, 2004. – 240 с.

Пералік рэкамендуемых сродкаў дыягностыкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў. Арганізацыя вучэбнай работы студэнтаў накіравана на засваенне лекцыйнага матэрыялу, а таксама на самастойны пошук і падрыхтоўку інфармацыйных матэрыялаў да семінарскіх заняткаў па вучэбнай дысцыпліне.

Для дыягностыкі атрыманых студэнтамі ведаў прадугледжваецца выкарыстанне наступных сродкаў:

- тэставыя заданні па асобных падраздзелах і дысцыпліне ў цэлым;
- пісьмовыя работы па асобных падраздзелах дысцыпліны;
- мультымедыя прэзентацыі па асобных падраздзелах дысцыпліны;
- выступленні студэнтаў на семінарскіх занятках па самастойна падрыхтаваных тэмах.

Выніковая ацэнка вынікаў вучэбнай дзейнасці прадугледжвае правядзенне заліку.

Метадычныя рэкамендацыі па арганізацыі і выкананні самастойнай работы студэнтаў. Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў прадугледжвае падрыхтоўку студэнтамі інфармацыйных матэрыялаў на адпаведную тэматыку, мультымедыя прэзентацый па асобных тэмах курса, вывучэння дадатковых крыніц і літаратуры, падрыхтоўцы да заліку.

Самастойная работа студэнтаў накіравана на:

- фарміраванне навыкаў пошуку і аналізу розных відаў інфармацыі;
- засваенне, сістэматызацыю і трансляцыю атрыманых ведаў у будучай прафесійнай дзейнасці;
- развіццё дадатковых навукова-даследчых навыкаў.

Кантроль за выкананнем самастойнай работы з'яўляецца бягучым і рэалізуецца праз электронную пошту, індывідуальныя кансультацыі, падчас лекцыйных і семінарскіх заняткаў, а таксама падчас правядзення заліка.

Характарыстыка рэкамендуемых метадаў выкладання. Пры арганізацыі выкладання вучэбнай дысцыпліны «Геаграфія турызму» рэкамендуецца выкарыстоўваць традыцыйныя формы і метады навучання студэнтаў: лекцыйныя і семінарскія заняткі, а таксама элементы самастойнай работы.

У лік эфектыўных педагагічных тэхналогій, якія спрыяюць развіццю ў студэнтаў крытычнага мыслення, вопыту фарміравання і выкарыстання інструментарыя вучэбна-даследчай дзейнасці, ролевага і імітацыйнага мадэлявання, магчымасці творча засвойваць новы вопыт, вылучаюцца тэхналогіі: праблемнага навучання; кантэнт-аналіз; праектнага навучання; камунікацыйныя і інфармацыйныя тэхналогіі; тэхналогіі вучэбна-даследчай дзейнасці; метады аналізу канкрэтных сітуацый; іншыя інавацыйныя і інтэрактыўныя метадыкі.